

NEWSLETTER PRAWNICZY FUNDACJI INTER VIVOS

nr 2/2025 (marzec– kwiecień)

O NUMERZE:

W najnowszym numerze Newslettera Prawniczego prezentujemy Państwu, najważniejsze naszym zdaniem, zmiany wprowadzane do porządku prawnego w okresie od marca do kwietnia 2025 r.

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz.U.2024.1534). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem:

<https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

KONTAKT Z NAMI:

Tel. 575-747-146

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Ratuszowa 11

03-450 Warszawa

ZMIANY W PRAWIE PRACY:

Akt prawny: Ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1871)

Wejście w życie: 19 marca 2025 r.

Opis zmian: Wskazana ustawa wprowadza dodatkowy urlop dla rodziców wcześniaków, obok istniejącego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego czy urlopu ojcowskiego. Urlop określono jako “uzupełniający urlop macierzyński”. Bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pracownik lub pracownica korzystająca z urlopu uzyskają prawo do dodatkowego urlopu, tj. uzupełniającego urlopu macierzyńskiego – w przypadku urodzenia dziecka: 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;

2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;

3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu, pod warunkiem, że pobyt dziecka w szpitalu po porodzie będzie wynosił co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie.

Urlop udzielany będzie na wniosek, wraz z którym należy przedstawić m.in. zaświadczenie wydane przez szpital, w którym przebywało dziecko.

ZMIANY W PRAWIE PODATKOWYM:

Akt prawny: Ustawa z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 222)

Wejście w życie: 1 kwietnia 2025 r.

Opis zmian: zgodnie z nowelizacją, która wejdzie w życie 1 kwietnia 2025 r., ostatecznie zrezygnowano z obowiązku integracji kas fiskalnych z terminalami płatniczymi. Oznacza to, że przedsiębiorcy nie będą już zobowiązani do technicznego połączenia kas z terminalami. Obowiązek ten, pierwotnie planowany na 1 stycznia 2025 r., został wprawdzie przesunięty do 1 kwietnia 2025 r., ale obecnie całkowicie z niego zrezygnowano. Zamiast tego, odpowiedzialność za raportowanie płatności kartą nadal spoczywa na agentach rozliczeniowych, którzy przekazują dane do Krajowej Administracji Skarbowej. Pełna treść ustawy, która trafiła do podpisu przez Prezydenta znajduje się pod linkiem: Ustawa z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

WAŻNE ORZECZENIA:

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2025 r., sygn. akt I CSK233/24

Znaczenie orzeczenia: Instytucja odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego jest wyjątkowym rozwiązaniem prawnym, które ma na celu ochronę darczyńcy przed szczególnie nagannym zachowaniem obdarowanego. Z tego względu jej stosowanie powinno być poddane restryktywnej wykładni. Problematyka ta została szczegółowo przeanalizowana przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 marca 2025 r., sygn. I CSK 233/24. W uzasadnieniu postanowienia wskazano: Rażąca niewdzięczność zachodzi tylko wtedy, gdy niewłaściwe postępowanie obdarowanego było intencjonalne, świadome, umyślne lub podjęte ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze. Nie mogą być uznane za rażącą niewdzięczność przykrości i krzywdy czynione impulsywnie, mieszczące się w granicach zwykłych konfliktów życia codziennego. Sąd Najwyższy wskazał, że dla uznania danego zachowania za rażącą niewdzięczność nie wystarczy samo obiektywnie naganne zachowanie obdarowanego. Konieczne jest spełnienie następujących warunków:

- Intencjonalność działania – musi być ono podjęte świadomie, umyślnie, w złej wierze, z zamiarem wyrządzenia darczyńcy szkody lub krzywdy.
- Znaczne nasilenie złej woli – nie wystarczy przypadkowe lub impulsywne zachowanie wynikające z konfliktów dnia codziennego.
- Negatywna ocena moralna – zachowanie musi być oceniane jako szczególnie naganne według powszechnie przyjętych zasad moralnych.

Uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2025 r., sygn. akt III CZP 6/24

Znaczenie orzeczenia: W uchwale z 4 marca 2025 r., III CZP 6/24, wydanej przez skład całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego – Sąd Najwyższy odstąpił od zasady prawnej uchwalonej przez skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego 22 czerwca 1989 r., III CZP 37/89, i podjął uchwałę o treści:

1. Żądanie zmiany oznaczenia płci w akcie urodzenia podlega rozpoznaniu przez sąd w postępowaniu nieprocesowym przy zastosowaniu w drodze analogii art. 36 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego.
2. Zmiana oznaczenia płci w akcie urodzenia może nastąpić wyłącznie na wniosek osoby, której dotyczy ten akt.
3. Oprócz wnioskodawcy uczestnikiem postępowania może być tylko jego małżonek (art. 510 k.p.c.).
4. Postanowienie uwzględniające wniosek wywołuje skutki od chwili uprawomocnienia się.

Zgodnie z powyższym wyrokiem osoby transpłciowe, by zmienić oznaczenie płci w dokumentach, nie będą musiały już pozywać rodziców.